

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΕΡΤΣΟΥΔΗΣ
Παρουσίαση του βιβλίου του Ηλία Βενέζη
Το νούμερο 31328

Το βιβλίο αυτό είναι γραμμένο με αίμα. Είναι μια διαμαρτυρία κατά του πολέμου και παρουσιάζει την ίδια τη ζωή του συγγραφέα. Το κύριο πρόσωπο είναι ο ίδιος που ζούσε μια πολύ δύσκολη ζωή.

Φθινόπωρο του 1922. Μια γλυκιά μέρα, όμως τόσο πικρή γι' αυτόν. Το Αϊβαλί, η πατρίδα του συγγραφέα, αρχίζει να αδειάζει καθώς ο εχθρός πλησιάζει. Ένα χάος επικρατεί παντού. Γυναίκες, παιδιά, ετοιμάζονται να φύγουν για Ελλάδα όμως οι άντρες άνω των δεκαοχτώ θα φύγουν για την ανατολή, στα φοβερά κάτεργα, όπου χιλιάδες χριστιανοί στο παρελθόν άφησαν εκεί τη ζωή τους. Κι ένας απ' αυτούς ήταν και ο Ηλίας γιατί ήταν πια δεκαοχτώ.

Οι γονείς του προσπάθησαν να τον κρύψουν και αργότερα να τον φυγαδέψουν κρυφά. Παρ' όλα αυτά δεν κατάφεραν τίποτα. Τον έπιασαν και τον οδήγησαν στη φυλακή. Οι μονάδες των άλλων κι η δικιά του μαζί, στέκουν και κλαίνε μη μπορώντας να αλλάξουν τη μοίρα τους.

Ο Ηλίας πεινούσε και διψούσε μέσα σε εκείνο το αποπνικτικό υπόγειο. Φοβόταν πολύ τους ποντικούς και μαζί με τους άλλους έκανε την προσευχή του όταν έμπαινε ένας αξιωματικός και άρχιζε να διαλέγει κάποιους από αυτούς. Δεν τον διάλεξε και παράτεινε την αγωνία του για το τι θα γίνει τελικά. Βολεύτηκε όπως-όπως και προσπάθησε να κοιμηθεί για να μη σκέφτεται. Πέρασαν έτσι τρεις μέρες χωρίς να έρθει η σειρά του. Εν τω μεταξύ το Αϊβαλί άδειασε πια. Το ίδιο βράδυ τους έβαλαν σε μια σειρά και ξεκίνησαν μέσα στη νύχτα χωρίς να ξέρουν για πού. Σε λίγο ξημέρωνε κι ο Ηλίας ακόμα ζούσε και συνέχιζε να περπατάει μέσα στο κρύο χωρίς ρούχα και παπούτσια.

Έφτασαν στο Αγιασμότ. Του φίλου του Ηλία, του Αργύρη, του πονούσαν τα πόδια. Η φρίκη που περνούσε δεν περιγράφεται. Ζέστη τρομερή Οκτώβρη μήνα, δίψα και πόνος.

Μια γυναίκα και ένα παιδί ήταν μαζί με τους κακόμοιρους άντρες. Ο ποδαρόδρομος συνεχίστηκε και την άλλη μέρα. Έφτασαν σ' ένα βάλτο όρμησαν να πιούν νερό. Δεν τους ένοιαζε που το νερό ήταν βρώμικο. Συνέχισαν την πορεία τους. Όποιος κουραζόταν ήταν άτυχος γιατί τον σκότωναν ή τον άφηναν εκεί αβοήθητο. Περνούσαν τα χωριά ένα-ένα και ζούσαν, δεν είχαν πεθάνει ακόμη. Μια μέρα τους πήγαν στο σταθμό να δουλέψουν, να ξεφορτώνουν σακιά. Έπιασαν φιλίες με κάμποσους άλλους, μετά χώρισαν κι έπιασαν δουλειά στο γιαπί. Χτίζανε, γκρεμίζανε και οι μέρες περνούσαν. Έκανε κρύο και πολλοί αρρώσταιναν.

Στο Μπακιρκιόϊ βρήκε τον Ηλία πυρετός. Οι σύντροφοι του τον βοήθησαν και μια γριούλα του έφερε ψωμί. Τον έσωσε ένας γιατρός δίνοντας του ένα κύμινο. Αργότερα σκότωσαν τρεις συντρόφους και έστεκαν κρεμασμένοι για δύο μέρες. Ο φίλος του ο Γιάννης του είπε πως αν χωρίσουν να πάει να βρει τους δικούς του. Ο Ηλίας ήξερε πως οι συγγενείς του Γιάννη είχαν πεθάνει αλλά δεν του το είπε.

Τελικά έφυγαν για το Αξάρ. Μετά στη Μαγνησιά. Εκεί έδωσαν στον Ηλία το νούμερο 31328. Έκανε μπάνιο, κουρεύτηκε και ήταν στα εργατικά τάγματα. Η πιο σκληρή δουλειά ήταν τα πολεμοφόδια. _Κουβαλούσαν κάσες ενενήντα δύο κιλών. Μετά πήγε με άλλους τέσσερις για δουλειά στα χωράφια του μπέη. Ένας επιστάτης τους χτυπούσε αλύπητα. Ο λοχαγός, ένας αράπης, τους είπε ότι κάθε Παρασκευή θα κάνουν προσευχή, δε θα δουλεύουν.

Ήρθε το καλοκαίρι. Ο Ηλίας έπιασε δουλειά στα κάρβουνα. Ο αράπης τους επέτρεψε να γράψουν γράμμα στους δικούς τους. Έγραψε στη μάνα μου. Μετά το στρατόπεδο μετακινήθηκε προς τη θάλασσα.

Οι μαφαζάδες ήταν κι αυτοί ταλαιπωρημένοι. Τους άφηναν να ξεκουράζονται. Έλεγαν ιστορίες με τους άντρες. Ο Μίλτος και ο Ηλίας έγιναν αχώριστοι φίλοι και ξαγρυπνούσαν μαζί. Μια μέρα ήρθαν πολλοί πρόσφυγες. Σιγά-σιγά έπιασαν φιλίες και τους δίνανε το φαγητό τους. Ο Μίλτος όμως δεν άντεξε και πέθανε. Ένα βράδυ τους είπαν ότι θα έφευγαν.

Συγκεντρώθηκαν και ο Ηλίας συνάντησε ξανά τον Γιάννη. Το πρωί ξεκίνησαν το ταξίδι τους. Ο Γιάννης ήταν χαρούμενος. Σκεφτόταν τους δικούς του. Ο Ηλίας έπρεπε να του πει το μεγάλο μυστικό. Μόλις άκουσε για τους δικούς του σώπασε για ώρες. Νύχτωσε, χάραξε, καμία κίνηση. "Σε λίγο θα έβγαινε ο ήλιος" είπε ο Ηλίας. "Ναι, σε λίγο" απάντησε ο Γιάννης.